

2014. június 12–24. között és augusztus 11-én kivetelezés közbeni feltárást végeztünk a projekt által érintett töltés nyomvonalán. A feltárást a 2013-ban megkezdett szelvénytől K-re folytattuk. Ezalatt további 49 objektumot, zömében gödröket és cölöplyukakat, valamint három házat dokumentáltunk. Az előkerült leletanyag vegyes keltezésű. A telep egy része 9–10. századi, míg a másik késő császárkori Bereg-kultúrára datálható. Ezt erősíti meg Bacscai István műszeres leletfelderítése is. Ennek során három honfoglaló csörgőgombot, fülesgombot, övveretet, valamint 2. századi dénárokat, egy császárkori emailos fibulát és köves bronzgyűrűt talált a szelvény körül.

Munkatársak: Bocz Péter, Sipos Attila Csaba.

TOLDI ZOLTÁN

358. Tolnanémedi, Kapospart utca (KÖH 88095)

(Tolna m.) B, I

A Sió–Kapos ivóvízminőség-javító beruházás régészeti felügyelete során május 8-án a Kapospart utca letelején, a Petőfi u. 2. sz. ház telkének végével egy vonalban, a kidobott földben néhány embercsontot figyeltem meg, valamint egyetlen mészbetétes edénytöredéket találtam. A gépkezelő szerint koponyacsont is előkerült, a sír pedig az árok É-i falában folytatódott, de ennek az árok falainak megnyesésével sem találtam nyomát. Az árok alját is megkapartam, de sírfolt nem jelentkezett. A jelenlegi nyomvonalról közvetlenül D-re halad a régi vízgerinc, tőle É-ra pedig egy MATÁV-kábel fut. Az É-i metszetben teljes mélységig recens elemeket is tartalmazó rétegek futnak. A megbolygatott csontváz valószínűleg nem régészeti korú.

K. NÉMETH ANDRÁS

359. Tolnanémedi, Kís Gyánt (KÖH 88083)

(Tolna megye) Ő

Terepbejárást végeztem a tervezett pincehelyi szennyvíztelep helyén, a határ K-i szélén, a 65-ös főút és a Kapos közti, mély fekvésű területen április 15-én és 23-án. Leleteket, néhány jellegtelen, őskori cserepet csak a terület DK-i, enyhén kiemelkedő sarkában találtam. A domb magasabb, már Tolnanémedi határába eső folytatásában, a főúttól D-re, a szennyvíztelep kerítéséig hasonló leleteket találtam.

K. NÉMETH ANDRÁS

360. Tomor határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, B

A Szélessávú körzethálózat fejlesztés, optikai kábel elhelyezése oszlopsoron és alépítményben (Edelényi, Szikszói Kistérség; optikai kábelépítés; I. ütem) című projekt kapcsán Szendrőlád, Ládbesenyő, Balajt, Damak, Hegymeg, Tomor, Monaj, Nyésta, Abaújszolnok, Lak, Kupa és Szakácsi települések kül- és belterületén haladó nyomvonalra vonatkozóan előzetes régészeti dokumentációt készített a Herman Ottó Múzeum a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ megbízásából. A terepbejárásokat 2014. szeptember 29. és október 1. között végeztük.

Árnyék-oldal (KÖH 88265): A lelőhely Tomor falutól K-re, közvetlenül a kertek mögött, a Tomort és Kupát összekötő földúttól közvetlenül É-ra található. Itt egy 300×50 m-es területen intenzív bronzkori lelőhelyet azonosítottunk.

Pusztaszőlő-alj (KÖH 88219): A lelőhely Kupa falutól D-re a Kupai-Vadász-pataktól Ny-ra, a Magyar-hegy lábánál, a Kupát Tomorral összekötő földúttól D-re található. A Magyar-hegy lábánál egy 30×30 m-es területen szórványos őskori kerámiát gyűjtöttünk.

Munkatársak: Tóth Krisztián, Galkó József, Gregóczi Gergő, Juhász Ádám, Nagy S. József, Simon József és Toronya Zsolt.

FEKETE LÁSZLÓ

361. Tornyosnémeti, Mézestábla (Mézes-Lamos) (KÖH 16920)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, B, Kö, Kk, Kú, Ú, I Tornyosnémeti M30 gyorsforgalmi út (3-as sz. főút korrekciója) Tornyosnémeti–Országhatár közötti szakasz (244+825–246+525 kmsz.) építését megelőzően a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. és a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ között 2014. március 14-én szerződés jött létre egy geofizikai vizsgálatokon és próbafeltárások eredményein alapuló előzetes régészeti dokumentáció elkészítésére. A lelőhelyen a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ megbízásából Herman Ottó Múzeum terepbejárást végzett az érintett a nyomvonalon 2012-ben. Az érintett út teljes területe Tornyosnémeti közigazgatási határában húzódik. A bejárás során a földmunkával érintett nyomvonalszakasz mindkét oldalát 50-50 m szélességben vizsgálták át. Az elkerülő út tervezett nyomvonalára két nyilvántartott régészeti lelőhely esik. A Mézes-tábla lelőhelyen a terepbejárás során őskőkori és szórványos középkori telepnyomokat azonosítottak. A Lamosföld nevű határrészben (KÖH 16922) szintén terepbejárás során találtak késő középkori megtelepedésre utaló leletanyagot.

A Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ a területen geofizikai felmérést végzett. Kevés, biztosan régészeti korú anomália volt azonosítható. A nagyrészt a Mézes-tábla lelőhelyre eső felmérésnek elsősorban középső részén és ÉK-i végén voltak biztosan régészeti korú jelenségek. Körülöttük elszórtan további, bizonytalan jelek láthatóak, melyek lehetnek régészeti korúak is. Összességében elmondható, hogy a vizsgált terület régészeti szempontból érintett, azonban a geofizikai módszerrel kutatók, nyomvonalba eső területeken a felmérés alapján szórványosan azonosíthatóak régészeti jelenségek.

A miskolci Herman Ottó Múzeum az előzetes régészeti dokumentációja II. részének elkészítését az Ásatárs Kft bevonásával végezte el. A próbafeltárást 2014. október 14. és november 4-e között elvégeztük.

A területen eredetileg két lelőhely Mézes-tábla és Lamosföld volt elkülönítve, de ezek összeértek és az ásatáson is egyként kezeltük őket, Mézes-Lamos elnevezést használva.

Összesen 84 szondát nyitottunk meg, ebből két szondát kissé át kellett helyezni, mert a földútba tervezték meg őket (37. és 79.). A 64. szondára pedig rábontottunk. A 3., 5. és 6. szondák – kisajátítási problémák miatt – kimaradtak. Régészeti szempontból pozitív szondák száma 58, negatív szondák száma 23.

A szondák megnyitását az 1.-nél kezdtük. A 2. szondától kezdve már érzékeltünk egy, a humuszréteg alatti világosbarna altalajt és alatta egy újabb eltemetett humuszréteget. A 7–8. szondák alapján a talaj rétegzettsége ezen a szakaszon: 40–50 cm humusz, 30–50 cm világosbarna erdei talaj, 40–70 cm sötétbarnafekete eltemetett humusz, sárga nyers altalaj. Az eltemetett humuszréteg oka az érintett területtől Ny-ra húzódó, É–D-i irányú magas dombhát (Cserehát része), ami erózióbázisként fedhette